

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 595/2016-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 5. októbra 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], a [REDACTED]
[REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Jozefom Holičom, Lužická 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia čl. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6, čl. 13, čl. 17 a čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 73/2014 z 25. marca 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED]
a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. júna 2015 doručená sťažnosť [REDACTED]
[REDACTED], a [REDACTED]
[REDACTED] (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie čl. 1

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práv podľa čl. 6, čl. 13, čl. 17 a čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 73/2014 z 25. marca 2015 (ďalej aj „uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Zo sťažnosti vyplýva, že najvyšší súd označeným uznesením odmietol dovolanie sťažovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 3 Co 74/2012 z 28. marca 2013 (ďalej aj „uznesenie krajského súdu“), ktorým bol ako vecne správny potvrdený rozsudok Okresného súdu Trebišov (ďalej len „okresný súd“) č. k. 2 C 72/2007-437 zo 6. decembra 2011 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“) vo veci určenia vlastníctva a vydania nehnuteľností.

3. Sťažovatelia vo svojej argumentácii tvrdia, že najvyšší súd v dovolacom konaní neodstránil vady, ktorými boli postihnuté konania na nižších stupňoch súdov a ktoré mal z úradnej povinnosti preskúmať. Krajský súd mal totiž podľa sťažovateľov pri svojom rozhodovaní vychádzať *«z iného skutkového základu než súd prvého stupňa bez toho, že by postupoval podľa § 213 ods. 3 a opakoval dôkazy, na ktorých založil svoje skutkové zistenia súd prvého stupňa, resp. sám doplnil dokazovanie, aby mohol vo veci spravodlivo rozhodnúť čo sa nestalo...»*

Dovolací súd pri svojej preskúmačej činnosti mal prihliadať, okrem vád uvádzaných v § 237, aj na tie vady, ktoré boli uplatnené v dovolaní. K týmto vadám prihliada dovolací súd z úradnej povinnosti podľa § 242 ods. 1 O. s. p., t. j. bez ohľadu na to, či ich dovolateľ v dovolaní namieta alebo nie. Navyiac sa domnievame, že dovolací súd je viazaný „Dohovorom“ a teda musí z úradnej povinnosti skúmať či nie sú porušené základné ľudské práva a ak sú práva, nesmie ich porušovať ďalej...

Tvrdenie predsedu senátu, že prípustnosť dovolania dovolateľov nemožno vyvodiť z ust. § 238 a 237 O. s. p., bolo nesprávne, preto je potrebné, aby ústavný súd v zmysle § 56 ods. 2 zák. č. 38/1993 Z. z. toto uznesenie sp. zn. 4 Cdo 72/2014 zo dňa 25. 03. 2015 zrušil.»

4. Nadväzne na uvedené sťažovatelia opisujú priebeh konania pred všetkými stupňami všeobecných súdov a k právnomu posúdeniu svojho prípadu uvádzajú, že boli „v rozpore so zákonom zbavení vlastníctva k nehnuteľnostiam... na základe neprávoplatného rozsudku bývalého Mestského súdu Bratislava č. k. 22 Cb 21/96, ktorý nikdy nenadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť, lebo bolo proti nemu podané odvolanie, čo v zmysle § 159 ods. 1 O. s. p. tvorí prekážku nenadobudnutia právoplatnosti“. Ako porušenie svojich základných práv ďalej vidia aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku okresného súdu a rozsudku krajského súdu, čo malo tiež zakladať naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 237 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Rovnako namietajú aj prerokovanie ich odvolania krajským súdom „bez riadneho predvolania na pojednávanie“, v dôsledku čoho mala byť sťažovateľom taktiež «odňatá možnosť konať pred súdom, čo malo za následok porušenie nielen... § 237 písm. f) O. s. p., ale aj porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru (veta prvá a druhá) čo je dôvodom na vydanie NÁLEZU ÚS, ktorým zruší napadnuté rozhodnutia...

Súdy porušili jednu najdôležitejšiu zo zásad Dohovoru a jeho protokolov a to „zásadu rovnosti zbraní“ „zásadu nezávislosti“ „nestrannosti“ pretože žalovanému SKP umožnili podstatné výhody vo vzťahu k sťažovateľom, čím porušili nielen čl. 6 ods. 1 Dohovoru na spravodlivé súdne rozhodnutie, čo malo za následok porušenie čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru „Právo užívať majetok“...».

5. Na základe uvedeného sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd v ich právnej veci takto rozhodol:

„1. Právoplatným uznesením Najvyššieho súdu SR č. k. 4 Cdo 73/2014 zo dňa 25. 03. 2015 ktorým bolo dovolanie odmietnuté proti rozsudku Krajského súdu Košice č. k. 3 Co 73/2014-490 zo dňa 18. 06. 2013 a proti rozsudkom Okresného súdu Trebišov č. k. 2 C 72/2007-334 z 10. 09. 2009 a č. k. 2 C 72/2007-437 z 06. 12. 2011, boli porušené základné ústavné a ľudské práva sťažovateľov: [REDAKOVANÉ] ... [REDAKOVANÉ] ... a to hlavne, ich právo na základnú obranu podľa čl. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 Ústavy, ako aj ich základné ľudské práva podľa čl. 6, 13, 17, 41 a nasl. Dohovoru, porušené boli.

2. *Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Cdo 73/2014 zo dňa 25. 03. 2015 sa zrušuje a zrušuje sa aj Rozsudok Krajského súdu Košice č. k. 3 Co 74/2012-490 z 28. 03. 2013 a vec sa vracia Okresnému súdu Trebišov na opätovné rozhodnutie v konaní sp. zn. 2 C 72/2007.*

3. *Žiadame, aby ÚS SR v zmysle § 56 ods. 5 zák. č. 38/1993 Z. z. po zrušení rozhodnutí... ktorými boli porušené základné ľudské práva sťažovateľov... priznal každému sťažovateľovi primerané finančné zadostučinenie v sume po 30 000 -€, ktorú sumu sú povinní porušovatelia spoločne a nerozdielne vyplatiť sťažovateľom do dvoch mesiacov od nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia Ústavného súdu na účet ich právneho zástupcu...*

4. *ÚS SR, sťažovateľom priznáva náhradu trov právneho zastúpenia... spolu 419,84 Eur a to za dva úkony právnej služby... na účet právneho zástupcu sťažovateľov JUDr. Jozefa Holiča... do dňa právoplatnosti rozhodnutia.*“

II.

6. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

10. Ústavný súd skôr, ako sa vyjadrí k výsledkom realizovaného ústavného prieskumu, poznamenáva, že v konaní podľa čl. 127 ústavy je v zmysle § 20 ods. 3 ústavy viazaný návrhom sťažovateľov. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovatelia domáhajú. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovatelia domáhajú v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Uvedené platí osobitne v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, tak ako to je aj v tomto prípade. Pretože sťažovatelia žiadajú v petite sťažnosti vysloviť porušenie nimi označených práv len uznesením najvyššieho súdu, tvrdenia o porušení označených práv rozsudkom krajského súdu a rozsudkom okresného súdu, ktoré sťažovatelia uvádzajú v texte sťažnosti, resp. o porušení ďalších práv zaručených napríklad čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práva a základných slobôd mimo petitu sťažnosti, považoval ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou

(m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 279/07, III. ÚS 131/2012) iba za súčasť ich argumentácie, a preto sa ich tvrdeným porušením vecne nezaoberal.

11. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04). V súvislosti so svojím postavením ústavný súd vo svojej stabilizovanej judikatúre tiež zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (podobne II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Vzhľadom na to ústavný súd nie je zásadne oprávnený ani povinný preskúmať a posudzovať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní iných než ústavných zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 20/03, IV. ÚS 252/04).

12. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

13. Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi rovní.

14. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

15. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

16. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

17. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania.

18. V súvislosti s namietaným porušením základného práva na rovnosť v účastníkov konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy ústavný súd uvádza, že pod rovnakým postavením účastníkov možno rozumieť iba také procesné postavenie, ktoré zabezpečí spravodlivý proces. Požiadavka spravodlivého procesu obsahuje zásadu zaručujúcu pre každú stranu v procese mať rovnakú možnosť obhajovať svoje záujmy a zároveň vylučujúcu mať

možnosť podstatnej výhody voči protistrane (IV. ÚS 211/07, III. ÚS 139/08, I. ÚS 336/2011).

19. Právo na spravodlivé prejednanie vecí v sebe zahŕňa princíp rovnosti zbraní, princíp kontradiktórnosti konania, právo byť prítomný na pojednávaní, právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia a iné požiadavky spravodlivého procesu (III. ÚS 199/08). V zmysle rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v prípadoch namietaného porušenia práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa úloha súdu sústreďuje na zistenie, či konanie ako celok vrátane dokazovania (spôsobu vykonania dôkazov) malo spravodlivý charakter (napr. rozsudok vo veci Van Mechelen a iní proti Holandsku z 23. 4. 1997, § 49, § 50; rozsudok A. M. proti Taliansku zo 14. 12. 1999, § 23, § 24).

20. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

21. Pokiaľ ide o porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, judikatúra ESLP potvrdzuje zrejmu súvislosť práva zaručeného čl. 13 dohovoru s ostatnými právami, ktoré dohovor garantuje (napríklad rozhodnutie vo veci Silver a ostatní proti Spojenému kráľovstvu z 25. 3. 1983, rozsudok vo veci Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu z 27. 4. 1988, séria A, č. 131, rozsudok ESLP Vilvarajah a ďalší proti Spojenému kráľovstvu z 30. 10. 1991, č. 13163/87, § 122). Ústavný súd poznamenáva, že čl. 13 dohovoru má procesný charakter, ktorý zaručuje všeobecné právo na účinný právny prostriedok nápravy pred vnútroštátnym orgánom každému, kto sa dovoľáva

základných práv a slobôd uvedených v dohovore, a tento účinný prostriedok nápravy je nezávislý od istoty priaznivého výsledku pre sťažovateľov (podobne III. ÚS 86/05, I. ÚS 538/2013, III. ÚS 135/2014, I. ÚS 281/2016).

22. Najvyšší súd v relevantnej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sp. zn. 4 Cdo 73/2014 z 25. marca 2015 potom, ako dospel k záveru, že z § 238 OSP nemožno prípustnosť dovolania vyvodit', a s poukazom na svoju zákonnú povinnosť preskúmal, či napadnutý rozsudok nebol postihnutý niektorou z procesných väd uvedených v § 237 OSP. Pokiaľ ide o sťažovateľmi osobitne namietanú vadu konania podľa § 237 písm. d) OSP, najvyšší súd uviedol, že prekážka „*litispendencie je daná vtedy, ak v novom konaní ide o tú istú vec, teda o to isté, o čo ide v inom konaní. Samotná skutočnosť, že v určitom konaní je jeho predmetom to isté právo alebo že jeho účastníkmi sú tí istí účastníci, ešte neznamená, že ide o tú istú vec. Totožnosť veci charakterizujú určité znaky, ktoré musia byť dané zároveň a sú nimi: totožnosť osôb a totožnosť predmetu konania. Totožnosť predmetu konania je daná vtedy, keď ten istý nárok alebo stav vymedzený žalobným petitom vyplýva z rovnakých skutkových tvrdení, na základe ktorých bol uplatnený, t.j. o nárok založený na rovnakom právnom dôvode a vyplývajúci z rovnakých skutkových okolností. Pokiaľ ide o totožnosť účastníkov, nie je samo o sebe významné, ak majú tí istí účastníci v rôznych konaniach rozdielne procesné postavenie. Tých istých účastníkov sa konanie týka aj vtedy, ak v neskoršom konaní vystupujú právni nástupcovia účastníkov, ktorí sú (boli) účastníkmi už prv začatého konania. Pokiaľ z uvedených znakov chýba čo i len jeden, nejde o tú istú vec, takže prebiehajúce iné konanie nemôže zakladať prekážku litispendencie. V danom prípade jednoznačne chýba nielen totožnosť účastníkov, ale aj totožnosť predmetu konania (určenie vlastníckeho práva a ako uviedol žalobca, neplatnosť registrácie Dodatku č. 1 Zmeny spoločenskej zmluvy z 23. novembra 1992). Vzhľadom na uvedené, nie je daná dovolateľom tvrdená vada konania (§ 237 písm. d/ O. s. p.).“.*

23. K sťažovateľmi ďalšiemu uvádzanému dovolaciemu dôvodu o naplnení vady konania podľa § 237 písm. f) OSP najvyšší súd citujúc z uznesení ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 115/03 z 3. júla 2003 a sp. zn. II. ÚS 78/05 zo 16. marca 2005 a poukazujúc

na ustálené právne názory týkajúce sa procesného postupu odvolacích súdov podľa § 219 ods. 2 OSP uviedol, že „*odvolací súd sa v celom rozsahu s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa stotožnil a považoval rozsudok súdu prvého stupňa za vecne správny (§ 219 ods. 1, 2 O. s. p.). Stotožnil sa s názorom súdu prvého stupňa, podľa ktorého predmetné nehnuteľnosti žalobca 1/ vniesol ako nepeňažný vklad do majetku [REDAKOVANÉ] a preto sa v súlade so zásadou hospodárnosti konania nezaoberal týmto skutkovým stavom veci, naviac sa podrobne vypořiadal s ďalšími odvolacími námietkami odvolateľa. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého, stupňa v spojení s napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Najvyšší súd Slovenskej republiky vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že skutkové a právne závery prijaté súdmi nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a že ich odôvodnenie ako celok splňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobcu 1/. Námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu preto nebola dôvodná.“.*

24. Napokon vo vzťahu k námietke sťažovateľov o tom, že krajský súd v odvolacom konaní rozhodol bez nariadenia pojednávania, najvyšší súd uviedol, že o tom, či odvolací súd nariadi alebo nenariadi pojednávanie «*rozhoduje súd, pričom nie je viazaný návrhom účastníka na nariadenie pojednávania ani nesúhlasom účastníka s rozhodnutím o odvolaní bez nariadenia pojednávania.*

Z dovolaním napadnutého rozhodnutia vyplýva, že a/ odvolací súd sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvého stupňa a dospel k názoru, že vzhľadom na to nie je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b/ súd prvého stupňa rozhodol po nariadení pojednávania, c/ nešlo o konanie vo veciach porušenia zásady rovnakého zaobchádzania, c/ so zreteľom na povahu prejednávanej veci nič nenasvedčuje tomu, že by nariadenie odvolacieho pojednávania vyžadoval dôležitý verejný záujem.

Zo zápisnice o vyhlásení rozsudku z 28. marca 2013 (č. l. 485) vyplýva, že odvolací súd 28. marca 2013 vyhlásil rozsudok v predmetnej právnej veci bez nariadenia ústneho pojednávania. V zmysle § 156 ods. 3 O. s. p. o veciach, v ktorých súd rozhoduje rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania, oznámi miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Tento procesný postup bol v danom prípade zachovaný - účastníci konania boli o čase a mieste verejného vyhlásenia rozsudku upovedomení spôsobom zodpovedajúcim § 156 ods. 3 O. s. p. na úradnej tabuli súdu (por. oznámenie o verejnom vyhlásení rozhodnutia vo veci sp. zn. 3 Co 74/2012 založený v spise na č. l. 483).

Postupom odvolacieho súdu, ktorý sa nepriečil zákonu, nemohlo dôjsť k odňatiu možnosti dovolateľa konať pred súdom. Neopodstatnená je preto jej námietka, že namietaným postupom odvolacieho súdu došlo k procesnej vade v zmysle §237 písm. f/ O. s. p.

K námietke dovolateľa, spochybňujúcu správnosť zistenia skutkových záverov nižších súdov, či nedostatočné zistenie skutkového stavu veci možno uviesť len to, že v zmysle § 241 ods. 2 O. s. p. dôvodom dovolania nemôže byť samo o sebe nesprávne skutkové zistenie. Dovolanie totiž nie je „ďalším“ odvolaním, ale je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným na nápravu len výslovne uvedených procesných (§ 241 ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p.) a hmotnoprávných (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) väd. Preto sa dovolaním nemožno úspešne domáhať ako revízie skutkových zistení urobených súdmi prvého a druhého stupňa, tak ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania.

Ťažisko dokazovania je totiž v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery je oprávnený dopĺňať prípadne korigovať len odvolací súd, ktorý za tým účelom môže vykonávať dokazovanie (§ 213 O. s. p.). Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou, v ktorej by mohol preskúmať akékoľvek rozhodnutie súdu druhého stupňa. Preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení a to ani v súvislosti s právnym posúdením veci nemôže dovolací súd už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože – na rozdiel od súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu – nemá možnosť podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní tieto dôkazy sám vykonávať, ako je zrejmé z obmedzeného rozsahu dokazovania v dovolacom

konaní podľa ustanovenia §243 a ods. 2 in fine O. s. p, (arg. „dokazovanie však nevykonáva“). Táto námietka bola taktiež nedôvodná.

K odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že súdy nevyvrátili dôkazy žalobcu (podľa obsahu zrejme nevyhodnotili dôkazy správne).

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojich ostatných rozhodnutiach už niekoľkokrát vyslovil, že nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odníma účastníkovi možnosť konať pred súdom (pozri napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. marca 1992 sp. zn. 4 Cdo 6/1992, uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky ročník 1993, zošit č. 3-4, str. 127 pod poradovým č. 37/1993). Dovolací súd v predmetnej veci nevidí žiaden dôvod, pre ktorý by sa mal odchýliť od uvedeného záveru. V zmysle § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotil niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne. No táto skutočnosť ešte sama o sebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné - por. § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.)

Pokiaľ dovolateľ svoje dovolanie ďalej odôvodnil tým, že konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci, treba uviesť, že inú procesnú vadu (§ 241 ods. 2 písm. h/ O. s. p.) považuje Občiansky súdny poriadok za prípustný dovolací dôvod (ktorý možno uplatniť vždy, ak je dovolanie prípustné); samotná táto vada ale prípustnosť dovolania nezakladá. Rovnako nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) je prípustným dovolacím dôvodom (ktorý možno uplatniť vtedy, ak je dovolanie prípustné), samo nesprávne právne posúdenie veci ale prípustnosť dovolania nezakladá. Dovolanie je v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku upravené ako mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nemožno podať proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu; pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky prípustnosti dovolania, nemožno napadnuté

rozhodnutie podrobiť vecnému preskúmvaniu, a preto ani zohľadniť prípadné vecné nesprávnosti rozhodnutia.

Nakoľko v danom prípade dovolanie nie je podľa § 238 O. s. p. prípustné, nebola preukázaná existencia dovolateľom namietaných väd konania v zmysle § 237 písm. d/ a f/ O. s. p. a neboli zistené (ani tvrdené) iné vady uvedené v § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu 1/ podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol.».

25. Po oboznámení sa s obsahom uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 73/2014 z 25. marca 2015, ktorých relevantné právne závery boli už uvedené, ústavný súd konštatuje, že najvyšší súd označeným rozhodnutím neporušil práva zaručené čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy, resp. čl. 6 a čl. 13 dohovoru.

26. Z citovaných častí odôvodnenia uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa štandardným a ústavne akceptovateľným spôsobom vyrovnal s otázkou prípustnosti dovolania proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 3 Co/74/2012 z 28. marca 2013, pričom odôvodnenie napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dáva dostatočnú odpoveď na argumentáciu sťažovateľov týkajúcu sa nimi namietaného porušenia procesných pravidiel verejného prerokovania vecí pred odvolacím súdom, ako aj nedostatočného odôvodnenia rozsudku krajského súdu. Ustálenej judikatúre najvyššieho súdu zodpovedá aj názor, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 OSP a do tohto právneho názoru ústavný súd v zásade nemá dôvod zasahovať (III. ÚS 50/2013). Porušenia ustanovení o dokazovaní (napríklad ak pri dokazovaní všeobecný súd nepostupoval v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku) sa totiž považujú za tzv. iné vady konania majúce za následok nesprávne rozhodnutie veci (k tomu bližšie pozri rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Obdo 28/2006 z 31. januára 2008, rozsudok sp. zn. 4 Cdo 38/2007 z 28. februára 2008 a iné v právnej databáze ASPI, judikatúra k § 241 OSP).

27. Samotná otázka posúdenia podmienok pre uskutočnenie dovolacieho konania, vrátane posúdenia otázky prípustnosti dovolania je navyše podľa názoru ústavného súdu vecou zákonnosti a jej vyriešenie v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ktoré v zmysle čl. 46 ods. 4 ústavy majú ustanovovať podrobnosti o realizácii základného práva na súdnu ochranu, v konečnom dôsledku nemôže viesť k záveru o porušení základného práva sťažovateľov zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vzhľadom na ústavne akceptovateľné závery najvyššieho súdu o neprípustnosti dovolania a vzhľadom na to, že predmetom dovolacieho konania bol potvrdzujúci rozsudok krajského súdu, najvyšší súd nemal právomoc preskúmať dôvodnosť dovolania z hľadiska naplnenia dovolacích dôvodov svedčiacich o existencii inej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP] alebo jej nesprávneho právneho posúdenia [§ 241 ods. 2 písm. c) OSP]. Sťažovatelia sa s odkazom na § 242 ods. 1 OSP mylne domáhajú povinnosti najvyššieho súdu ex offo skúmať rozhodnutie dovolacieho súdu z hľadiska všetkých v dovolaní uplatniteľných vád, keďže v zmysle stabilizovanej judikatúry najvyššieho súdu vykladajúcej príslušné zákonné normy môže dovolacie dôvody podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP súd najvyšší súd skúmať len v prípade procesne prípustného dovolania, čo však nebol prípad sťažovateľov.

28. Ústavný súd konštatuje, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky arbitrárnosti, je ústavne akceptovateľné, pričom nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by ho bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu, keďže najvyšší súd zrozumiteľne vysvetlil právne závery o neprípustnosti dovolania, ku ktorým dospel. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy sťažovatelia ani nepredložili ústavne relevantnú argumentáciu signalizujúcu akýmkoľvek spôsobom nerovnaký prístup najvyššieho súdu k účastníkom konania pri ustálení záveru o neprípustnosti dovolania (resp. nerovnakých procesných možností pre uplatnenie práv účastníkov) a ani ústavný súd z obsahu napadnutého uznesenia najvyššieho súdu žiadne takéto porušenie nezistil. Obsah uznesenia najvyššieho súdu nedáva ústavnému súdu dôvod ani pre záver o porušení práva na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, keďže najvyšší súd sa udržateľným spôsobom zaoberal otázkou prípustnosti podaného dovolania a túto vyriešil

akceptovateľným spôsobom. Uvedené platí aj v prípade, keď sa vnútorná intencionalita právnych úvah sťažovateľov uberala iným smerom ako právny názor najvyššieho súdu, ktorý síce rozhodol spôsobom, s ktorým sťažovatelia nesúhlasia, avšak rozhodnutie bolo odôvodnené dostatočne a na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený a ani povinný nahrádzať. K tomu ústavný súd obdobne poznamenáva, že ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa želania účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom pre namietnutie porušenia základného práva (napr. II. ÚS 54/02).

29. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že napadnutým uznesením najvyššieho súdu neboli porušené sťažovateľmi označené základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, ako aj základné právo na rovnosť účastníkov v konaní zaručené čl. 47 ods. 3 ústavy a rovnako ani právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a právo na účinný prostriedok nápravy zaručené čl. 13 dohovoru.

30. Vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 1 ústavy ústavný súd v súlade so svojou stabilizovanou judikatúrou uvádza, že uvedený článok ústavy neobsahuje konkrétnu garanciu základného práva a slobody, ale je akýmsi základným či všeobecným ustanovením limitujúcimi zásahy štátu vo vzťahu k nositeľom základných práv a slobôd. V nadväznosti na uvedené treba konštatovať, že v prípade sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje vždy o porušení konkrétneho základného práva alebo slobody zakotveného v druhej hlave ústavy, prípadne práva zaručeného medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z uvedeného teda vyplýva, že porušenie iného článku ústavy možno podaním individuálnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat len v spojení s namietaným porušením už konkrétneho označeného základného práva alebo slobody (obdobne napr. II. ÚS 167/04, III. ÚS 300/06, III. ÚS 224/08). Keďže porušenie označených základných práv sťažovateľov (čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy) zistené nebolo, nie je možné ani vysloviť záver o porušení čl. 1 ústavy.

31. Z obdobných hľadísk ústavný súd nevzhliadol ani žiadnu možnosť porušenia čl. 17 dohovoru, ktorý obsahuje skôr všeobecné pravidlá obmedzenia ostatných (vecných)

základných práv alebo slobôd a ani čl. 41 dohovoru upravujúci právomoc ESLP priznať poškodenej strane v konaní pred ním spravodlivé zadosťučinenie.

32. Z uvedených dôvodov bola sťažnosť ako celok podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietnutá ako zjavne neopodstatnená. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. októbra 2016